

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5.60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petletno vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

O binkoštih.

V tistem času so bili zbrani apostoli v neki hiši in so molili. Tedaj je prišel sv. Duh med nje in govorili so v vseh jezikih.

Prav lepa rešitev narodnostnega vprašanja v Avstriji je to. Vsak, kdor ima občevati s pripadniki več narodnosti, naj bi znal vse te jezike. Toda čudeži se dandanes ne gode več, ali pa več ne verujemo v nje in mi moramo računati s stvarmi, kakršne so v resnici. V deželah, kjer stanujejo Slovenci, bi po našem mnenju vendar zahtevala poštena človeška pamet, da one osebe, ki dele pravice ljudstvu, da one osebe, ki tirjajo krvni in denarni davek od ljudstva, med katerim so nastavljene, tudi razumejo jezik ljudstva. Ravnotako ali pa še bolj pa moramo zahtevati, da tudi tisti, ki izrabljajo telesne moči našega ljudstva, vsaj znajo govoriti z njim, če mu potoži svojo bedo in ponižnost, kakor je naše ljudstvo povsod, prosi nekoliko človeške obzirnosti.

Ali pri nas v mnogojezični Avstriji je vse drugače, kakor bi mislili po svoji pameti, da mora biti. Gorenjec, ti pošljes svojega otroka v šolo in tam se priučil tudi nemškemu jeziku. Po človeški glavi bi moral tvoj sin, ki zna, ko prestudira šole, vsaj dva jezika, nemškega in slovenskega, vendar zahtevati, da se ga nastavi kot uradnika, kot pro-

fesorja, kot zdravnika i. t. d. v krajih, kjer more govoriti s svojim narodom in da se ga upošteva v prvi vrsti, ker ume jezik narodov. Ali gredi se ravno narobe. Tisto pleme, ki hoče gospodariti in drugega nič, kateremu je vsak drug narod le narod hlapcev, tisto pleme zahteva, da tudi med Slovenci vladajo le Nemci in naj si bodo že uradniki ali tovarniški pazniki, čeprav ne razumejo narodovega jezika, ker se ga v svoji oholosti niso hoteli naučiti.

Otvorja se nova železnica svetovne važnosti, ki teče od Celovca doli do našega pomorskega pristanišča Trsta le po slovenskem ozemlju.

Koliko tvojih sinov, Gorenjec, je študiralo in študiralo ter — "časi so danes slabi —" mislilo, da dobi službo vsaj, ko se otvori nova železnica. Toda tista železna pest, ki tiči k tlom vse, kar čuti slovensko, je odpahnila tudi od sebe tvoj up, tvojo nado. Nastavljen je Nemec, ki ne bo znal drugega, ko ga boš vprašal za pojasnilo v železniški zadevi, kakor v svoji prevzetnosti zakričati nad tabo, da se poberi. Ali tudi naša potrpežljivost je minula. Mi zahtevamo kot narod svojo pravico, mi zahtevamo, da so naši sinovi enakovredni s sinovi naroda, ki ga drži pokoncu le brezmejna — ošabnost in gospodarstvažljivost.

Prišle so binkošti, praznik zelenja in cvetja! To zelenje nam daje trden up, da

tudi mi skoraj vstanemo in pridemo do svojih pravic. Na domači zemlji hočemo biti svoji gospodarji. Če drugi izrabljajo našo telesno moč, zato jim ne prodamo svojega srca. Ne zahtevamo, da bi oni, ki ima opraviti z nami v uradih, tovarnah i. t. d. po svetopisemsko govoril vse jezike, ali to smemo tirjati in tudi hodo, da tisti, ki službuje na slovenski zemlji, mora znati slovenski in naj bo to na Kranjskem, Stajerskem, Primorskem in še posebej na slovenskem Koroskem.

V tem znamenju tudi pozdravljamo bližnjo otvoritev karavanske in bohinjske železnice, pri čemur pa z vso resnostjo naglašamo, da so časi že davno minuli, ko se je lahko delalo z nami, kar se je hotelo. Slovesno zatrjujemo, da bo pri nas od Celovca doli postal nemogoč vsak uradnik, kdor ne bo pošteno umel našega jezika!

Ljudski prijatelji.

(Dopis.) Dalje.

Is šenturške okolice.

Posojilnica v Šenturju ponuja denar in tega ji ne zamerimo, ker ta posojilnica ni ustanovljena kmetu v korist, temveč z namenom ga zaslužniti in napraviti ga odvisnega in neskladnega.

Poglejmo njeno delovanje! — Obresti računa po 5 $\frac{1}{2}$ % do 6%. Na te obresti da

Tupatam je prenehal stari Peter s svojo harmoniko in plesalci so obstali. Vse je začelo iz njih in mokro so se jim svetile oči. Dekleta, vsa razgreta, so se naslanjala ob stene, hihitale in se sramežljivo dotikale vina, ki so jim ga ponujali fantje.

Nihče ni bil več čisto trezen. Po mizah je bilo vse polno razlite pijače in po tleh so stale cele luže od vina.

Vse je bilo dobre volje, vse veselo! Obrazi so žareli in vse polno je bilo krika in krohota. Stari Peter je vlekel svoj meh, da je kar škripalo, fantje in dekleta pa so plesali in tolkli s skornji ob tla, da so trske frčale na vse strani.

In vriskalo in pelo in plesalo se je dolgo v noč, da se je razlegal trušč daleč tja v tiho, mirno noč.

Najbolj navdušen je bil tisti večer Kovačev Janez, velik hrust, skoro za glavo večji od drugih. Plesal je največ z Jurjevo Miciko

PODLISTEK.

Iz naše vasi.

Črtica. — S.

Pri starem Petru, ki je bil nekaj gostilničar v naši vasi, se je plesalo in razsajalo skoro slednjo nedeljo v predpustu.

Takoj po večernici, ko se je bilo nabralo zadosti fantov in deklet v nizki, zaduhli sobi, je segel stari Peter tja za peč ter privlekel na dan staro, zaprašeno harmoniko, kateri je manjkalo skoro polovica glasov in ki je bila gotovo starejša ko on. Sam ni vedel povedati nič gotovega, kdo jo je bil kupil in kako je prišla v njegovo hišo. Le to je vedel, da jo je rabil še njegov oče in zato se je poprijel tudi on tega obrta — in to je bilo tudi vse.

Plesalo se je in razsajalo navadno pozno v noč. Tupatam je prišlo tudi do kake rabuke vsled tega, da je kdo izmed plesalcev zadel s komolcem po nerodnosti ob svojega soseda, ali pa da je kdo preveč udaril z nogo ob tla; navadno je šel dotičnik z razbito glavo domov.

Pri taki priliki si je znal stari Peter pomagati. Stisnil je svoj meh navadno za peč, sam pa je izginil v stranski sobi, češ, le ručajte se, jaz ne vidim nič. Kakor hitro pa se je bil vihar podel, je zopet zahreščala Petrova harmonika in plesalo in rajalo se je dalje v starem tiru. In to se je ponavljalo časih po desetkrat v eni noči.

Zadnjo predpustno nedeljo se je plesalo zopet pri starem Petru. Majhna, z gostim tobakovim dimom napolnjena sobica je bila nabito polna vaških fantov in deklet. Govorilo, plesalo in vpilo je vse vprek, da se mnogokrat govorica niti razumela ni.

tudi kapitalist posojilo, da še celo oderuh se zadovolji s 6% obrestmi, ker ve, da nikjer drugje ne bo dražje naložil denarja. Da izkaže hranilnica in posojilnica pri letnem zaključku dobiček, je umevno. Kam pa se porabi ta denar?! Morda v občekoristne namene, za reveže, za podporo nesrečnim, za javne koristne naprave? Kaj še! Za izobraževalno društvo, za plačo kaplanu-predsedniku, za posojilo farskim podrepnikom, za napravo neumnih ničvrednih veselice in za druge namene, ki nimajo drugega smotra, kakor utrjevati med kmeti farsko komando. — Ta denar služi, znošen skupaj edino od kmetov, gospodom v svrlo kmečkega poneumnevanja in utrjenju gospodarstva hudobnih farjev. Dokaz:

Neka posestnica tukaj je imela v posojilnici dolga okrog 1600 kron. Odrajtovala je točno obresti in plačevala tudi nekaj na račun. Dalje časa so bili kaplanovi hlapci pri hranilnici s tem zadovoljni. Približale so se občinske volitve. Dobro so vedeli, da bode dala pooblastilo naprednemu volilcu. Točno preračunjeno so ji napovedali dolg. Dasiravno dovolj premoženja in poročstva, so jo brezobzirno tožili po odvetniku. Seveda ni mogla plačati tako hitro. Sodba je bila pravomočna, in pričele so se eksekucije. Vse prošnje in solze niso nič pomagale. Kaplan-predsednik jo je pošiljal k odbornikom in advokatu, odborniki k kaplanu, advokat k odboru in tako se je nadaljeval ta križev pot, dokler se niso približale občinske volitve. Tedaj pa pride k tej posestnici agitator za občinske volitve v podobi predsednika hranilnice in posojilnice, kaplana Kmeta. «Če mi daš pooblastilo za občinske volitve, bom pa ustavil.» — Dobil je pooblastilo in ustavil je brez vseh pogojev. Nobena prošnja ni pomagala poprej; «odbor ne dovoli plačila na obroke, odbor ne more ustaviti že zapričete tožbe,» — to so bili izgovori. Ko je pa bilo treba farju pooblastila za volitev v I. razredu, pa ni bilo nikakih izgovorov, za pooblastilo ti ustavim eksekucijo brezpogojno, brez odbora, dovolim ti plačilne obroke i. t. d., samo pooblastilo, pooblastilo — — —

Da pri tej hranilnici nima nihče besede kakor diktator-kaplan in samodržec župnik,

ki je bila — kakor se je sploh govorilo — najlepša v vasi. Vrtel jo je in potrkal s peto ob tla, da se je vse kadilo.

«He, Peter, ali spiš? Vina na mizo!» je vpil Janez mosko, držeč prazen «stefan» v roki. Tresk, tresk! In razletel se je na tisoč koscev.

«Saj se poznamo! Kaj, mi imamo korajžo! Koga pa se bojimo, kaj?! Kaj nam pa morejo?! — Juh! Juh!»

Bal se ni nikogar. Kdo bi se ga bil tudi lotil tega hrusta. Bil je visoke, krepke postave. Ob nedeljah je nosil lepe «meksikajnarje» in jernih hlač, a na glavi mu je tičal zelen klobuk z belim perjem, ki mu je pristojal zelo dobro. Po maši se je ustavljal navadno pred cerkvijo in marsikatero dekle je vrglo poželjivo svoje oči na zalega fanta. Znal jim je pa tudi kaj dobro pihati na dušo!

Njegovi tovariši ga ravno vsled tega niso mogli trpeti med seboj in so iskali povsod prilike ga dobiti v roke na samem, da mu nekoliko zrahljajo kosti.

je najboljši dokaz to, da so bili nekateri odborniki zadovoljni, da se gori omenjeni posestnici dovolijo plačilni obroki, ker je že čez 600 kron plačala in se je ne tožuje; toda zviti kaplan Kmet je imel natančno preračunjeno taktiko, katera mu je morala prinesiti pooblastilo za občinske volitve.

Če ni hudičovo delo, napraviti kmetu čez 100 kron stroškov, samo da dá tako ponižan in oškodovan pooblastilo, s pomočjo katerega naj se utrjuje farska vlada in vsemogočnost med občinci, potem naj mi kdo drugi pove, kaj je hudičovo delo. —

V korist kmetu ustanovljena, s kmečkim denarjem vzdrževana posojilnica ugonablja pod vodstvom gospodarstvenih farjev one, ki jo vzdržujejo in pitajo, lahkoverne reveže kmete! —

Kakor že zadnjič omenjeno, so najhujši kaplanovi in župnikovi petolizniki odborniki hranilnice in posojilnice. Le oni, ki brezpogojno ubogajo, ker morajo, ker so obenem tudi dolžniki, ostanejo odborniki, dokler po pasje ponižno gledajo, kako predsednik-kaplan ugonablja njim enake, njemu neljube sotrpine. Ko bi se temu početju uprli, zadrgne se jim vrv okrog vratu in — — — Nekdaj so jih vlekli na natezalnice, žive so žgali in s tem utrjevali med ljudstvom vero in gospodstvo, sedaj jim s posojili mečejo vrv krog vratu, da jih lahko davijo, če se jim brezpogojno ne uklanjajo. — Srednjeveški časi se vračajo, čeprav v drugi podobi. —

In škof blagoslavlja tako početje katoliških duhovnikov. Res, res blagor ubogim — ker njih je nebesko kraljestvo. Kako dolgo bomo še gledali to početje? Kako dolgo redili gade na svojih prsih? Kako dolgo prenašali njih uničujoča dela? — — —

Kmečki pogovori.

Naša samopomoč.

Piše F. K.

II.

Še ena pekoča rana je na naših telesih. Koljemo se med seboj!

Kmetje po večini ne vidimo nič drugega kakor naše sotrpine-kmieta. Če se godi komu

Čukov Tone je bil nekdanji prijatelj Janeza, a le zaradi Micike sta prišla navskriž. Oba bi jo rada imela, a služiti dvema gospodarjema je nemogoče. No, ženske pa imajo tudi svoje slabosti. Micika je bila lepa in zánjo ni bil vsakdo. Vedelo se je sicer, da se s Tonetom rada vidita in sosedov Jurče je neki večer celo pripovedoval, da ju je neki večer zasačil za hišo, ko sta se ravno poljubila.

Ko pa je Kovačev Janez, prišedši od vajakov, začel gledati za Miciko ter jo še celo parkrat ogovoril, je postala le-ta vsa izpremenjena in se je ogibala Toneta, kolikor in kjer se je le mogla.

Ta je kmalo opazil to izpremenbo, saj ni bil slep. Sklenil je s pomočjo svojih tovarišev, katere je bil pridobil skoro vse na svojo stran, posvetiti Janezu, da bo pomnil, kdaj je zahajal v tuj zelnik.

Tisti večer je bil Tone posebno dobre volje in dajal je za vino, kdor je le hotel piti. Plesal je veliko, da je pól lil kar cur-

nekoliko boljše, če je bolj prebrisan in si izkuša opomoči, naleti na sovraštvo, slabe svetovalce, zaničevalce, zoprneže, nasprotnike, obrekovalce, z eno besedo, naleti na sotrpine, ki tako dolgo rujejo proti njemu, da mu izpodkopljejo ugled, kredit in, kar je najhujše, oropajo ga veselja do napredka in osamosvojitve. Da imajo pri ti akciji glavno in prvo besedo ljudski poneumnevalci v podobah naših č. gg. duhovnikov, je umevno. Ti gospodje ne delajo povsem direktno, temveč iztaknejo povsod kako poslušno orodje v povoljni osebi njim slepo udanih, pasje ponižnih oseb, jih po svoje obdelajo in fanatizirajo, potem pa posljejo ven, da grizejo kot zajedalci na telesih svojih ubogih sotrpinov in jih počasi, previdno in premišljeno ugonablajo.

Niso pa to samo duhovniki, so tudi drugi stanovi, ki kmetu pijejo njegovo srčno kri, to je njegovo premoženje. Omeniti mi je tukaj advokatov, zlasti sebičnih. Tudi ti netijo prepir med kmeti s svojim delovanjem. Kolikokrat se primeri, da odvetnik vzame v tožbo bagatelo par kronic. Gotovo je, da kmet toži kmeta za nekaj kronic večinoma le iz zamere in sovraštva, češ, s tem mu bom napravil občutnih stroškov in mu bom škodoval. Res mu jih napravi, vzbudi pa tudi sovraštvo in nasprotstvo, kar ima včasih neoglednih posledic. Seveda se odvetnik ne briga za posledice, da ima le svoj masten zaslužek in basta. — Pripeti se, da se dva kmeta bodisi iz strankarskih političnih, ali drugih med človeškimi otroci navadnih vzrokov skregata. Mala bagatela, ničvredna preporna meja, nekaj nepremišljenih besed in že je povod za tožbo tukaj. Vsaka stranka najame si svojega odvetnika, troškovniki in ekspenzarji se polnijo, nahujskana kmeta plačujeta in z vsakim plačilom se širi sovraštvo. Posledice: Obubožani stranki, smrtno sovraštvo, krive prisege, zaprtije i. t. d.

Kako lahko bi se take posledice odvrnile. Ko bi odvetnik v pomirjevalnem smislu uplival in bi ne prevzel za vsako malenkost zastopstva, koliko manj sovraštva in koliko več blagostanja bi bilo med kmeti. Pri tem bodi povedano, da se dobe še vendar med odvetniškim stanom v tem oziru častne izjeme, ki delajo v pomirjevalnem smislu. Kmet spoštuje vsakega, kdor mu da dober svet, ceniti zna

koma raz njegovega čela. Večkrat se je ozrl tja k sosednji mizi, kjer sta sedela Micika in Janez. Nekaj ga je spekle in videvši, kako se se mu Micika udaja bolj in bolj, ga je navdajalo še večje sovraštvo do Janeza.

«Janez, domov moram!» je silila Micika.

«E, kaj boš hodila domov. Saj si moja, kajne? Zdaj bova še parkrat plesala.» In objel jo je okrog pasu in jo poljubil.

Ni se mu branila, še dobro si ji je zdelo in zasmejala se je na glas.

«Veš, Micika, če dobim danes tistega Čukovga Toneta v roke, tedaj ga zdrobim na drobne kosce!»

«Oh, Janez, ne bodi no siten in pojdi lepo domov! — Glej, jutri bo vsa vas govorila.»

«Naj govori, če hoče; domov pa ne grem, dokler ne pretepem tega psa, kakor ajdovo slamo! — He, Peter, ali že zopet spiš?» In udaril je po mizi, da so kozarci odskočili in da je vino curkoma teklo po mizi.

vsakega, kdor mu je naredil kako dobroto, posebno pa ve čislati onega, kdor mu je z dobrim svetom in navodilom prihranil na katerikoli način kak krajcar. Oklene se ga z vso priprostostjo in bo vedno le dobro govoril o njem. Poslušal ga bode v še tako pe-rečih vprašanjih. Dobrotnik kmetov postane njegov vodnik in težko bi ga bilo odtrgati od njega.

To so že zdavnaj izprevideli duhovni gospodje in se po tem načelu tudi ravna-jo. Se veda je samo ta razloček med duhovniki in pravimi prijatelji ljudstva, da mu duhovniki obetajo za poslušnost in udanost vse mo- goče dobrote v večnih nebesih in brezskrbno življenje na vekomaj amen. Seveda imajo gos- podje pri vsem tem sebične namene. Do- mnevajo, da imajo kot pravi voditelji ljud- stva v življenju na tem svetu edino oni pravico določevati smer vsemu delovanju. Po njihovih nazorih človek, ki se brezpogojno ne oklene njih in jim ne sledi korak za korakom ter jih brezpogojno ne uboga, ni vreden življenja na tem, še manj pa na drugem svetu. Umevno je, da izkušajo svobodomislice ugonobiti in, če se jim to tudi posreči, kažejo jih ljudstvu kot nekake od Boga zavržene, vsled božje kazni onemogle — reveže, ki nimajo več pravice življenja niti na tem, niti na drugem svetu. — Vse se jih izogiblje. Duhovniki jih ne marajo, ker, ko bi jih marali, bi jih ne bili ugonobili, nasprotniki jih ne marajo, ker se nočejo družiti s propalicami in konečno zapeljanim revežem ne preostaja drugega, kakor sovraštvo do človeštva in popolna člo- veskega bitja neovržna propalost. — Koliko takih propalih človeških bitij bi bili pravi nesebični svetovalci lahko obvarovali pogina in prezgodnjega groba. Koliko bi jih bili lahko z dobrimi sveti in malimi pripravami v odločnem trenutku povrnili delavno in ko- ristno človeško družbo!

Umevno je tedaj, zakaj kmet ne zaupa nikomur več. Farja se boji, ker ga gmotno obira in straši z večnim ognjem, advokata se boji bolj, kot v prislovcu hudič križa, ker ve, da so z besedo »advokat« zdraženi že tudi troški, učitelja se boji, ker so ga svetovalci svarili pred učitelji, samo — naj se mi ne zameri — hudiča se ne boji, ker ve, da mu ta, od vseh stanov tolikokrat prokleti hudič

Petrova harmonika pa je zopet zahreš- čala in zopet so se zazibali plesalci. Vedno bolj divje so se vrteli, vedno bolj tolkli s petami ob tla, vmes pa so so čuli hripavi vriski in smeh.

Dvakrat so se bili že poprijeli, a Janez je ostal še vedno miren in hladen; čakal je ugodnejše prilike. Konečno je prišlo vendar, kar je moralo priti.

Janez in Micika sta se zavrtela divje in strastno, kakor bi bila slutila, da se bliža konec njuni ljubezni. Še enkrat sta šla naokoli, a v tem dobi Janez močan sunek v rebra. Rekel ni ničesar, le z zobmi je zaskripal in mignil Tonetu, naj gre vun.

Takoj nato je harmonika utihnila in v hipu je bil tepež. Dekleta so jokala, stari Peter in nekaj mož pa so pritekli iz sobe in mirili razburjene fante.

«Zunaj na vasi se tepite, če vas je volja. Tu pa dajte mir! — Mir, pravim,» je vpil stari Peter.

še ni napravil nobene škode. Brez veselja do življenja životari tjavendan, redi otroke, nezaupljiv, brez prijateljev ubogi kmet. Ni čudno! Uradniki, duhovniki, učitelji, tovarniski delavci i. t. d. dobe po svojih službenih letih penzijo, sedejo lahko v mehke naslonjače ali hladno senco z zavestjo, da uživajo sad svo- jega, državi žrtvovanega dela; odvetniki z nakopičenim premoženjem puste advokaturu in se naselijo v krasnih vilah in žive od ka- pitala; penzionirani generali se izprehajajo čili, z mladeniškim korakom po mestnih dre- voredih, vrteč viržinke ali havane med prsti, in to že po primerno malo službenih letih, — kmet pa, ki si od otročjih let do sive starosti in onemoglosti obdeloval s črnimi žulji zemljo in plačal državi tisoče davka, se zvrneš po trudu tolikih let na gnojišče brez milosti podpore, kakor ničvredna, poginu za- padla stvar. Hej, kmetje, stari očanci, ki ste nevede z žuljavimi rokami vzdrževali temelj krivični državni upravi, vi, ki ste vse moči svojega napornega življenja darovali državi, kdo se zmeni za vas, ko opesajo moči, ko se le izteška vlači noga za nogo . . . Nihče se ne zmeni za vas, nikomur ne pride na misel, da bi vam dal sač za tobak iz blagajne, v katero ste znosili v življenju stoinsto krvavo prisluženih žuljev. Pri krompirju in ajdovem soku ste zadovoljni in hvaležni, da so vam pustili vsaj zgubančeno kožo. In, ko tak moder starec leže v mrzli grob, se ga nihče ne spominja, niti oni, ki so ga v življenju skubili in trpinčili, niti oni, ki so morda nje- gove težko pristradane krajcarje vtaknili za zadnje spremstvo v brezdne malhe.

Zakon o šeku

stopi v veljavo dne 21. julija tekočega leta. Doslej v Avstriji tega zakona nismo imeli. V zmislu tega zakona je šek pismena nakaz- nica, ki se more glasiti na pošto hranilnico, na javne banke ali druge zavode, ki so po statutih opravičene sprejemati denar na tuj račun, ali pa na protokolarne firme, ki se pečajo obrtoma z bančnimi posli, s pozivom, da se izplača določeni znesek iz terjatve iz- postavitelja šeka pri dotičnem zavodu ali firmi. Bistvene zahteve šeka so po zakonu: V besedilu nakaznice mora biti beseda šek, nadalje treba podpisati izpostavitelja, datum in kraj izpostavitve, ime osebo ali firme, ki naj

V tem hipu je pridrlo še par fantov iz sobe in kmalo na to se je čulo na vasi grozno vpitje, preklinjanje, udarci in metež. Nekateri so bežali, drugi so zopet lomili ograje ter s preklici nabijali po hrbitih, da je kar pokalo.

Ko so čez kakšnih deset minut prinesli v gostilniško sobo Toneta z razbito glavo, je nastal v trenutku mir. Oni, ki so bili naj- bolj pijani, so se streznili hipoma in nekaj čudnega je pretreslo vse okoli stoječe.

«Jez, jez, kdo bi si mislil kaj takega, da bo ta Kovačev, ki je videti tako miren, storil kaj takega,» je vzdihovala gostilničarka in si vila roki.

Tone je ležal nezavesten, mirno, kakor bi spal in ni oči odprl niti za trenotek. Iz globoke rane na glavi je curljala kri in mu tekla po obrazu navzdol, pri tem pa silila v usta, čez vrat, za srajco. Po obleki in rokah je bilo vse polno krvavih madežev, ki so se počasi strdevali. Voda, s katero so mu izmi- vali rano, mu je kaj dobro dela, kajti tupa-

plača in poziv izpostavitelja na to osebo ali firmo, da iz njegove terjatve plača določeno svoto. Pogojev za izplačilo se ne sme staviti. Šek se more glasiti na določeno osebo ali firmo, na njen ukaz ali ordro ali pa na imet- nika. Šek je plačati takoj, ko se predloži v plačilo. Šek, ki se glasi na ukaz ali ordro, se mora z indosamentom prenesti na drugo osebo, ki ima potem vse iz šeka izvirajoče pravice. Šek je plačati le proti izročitvi. Del- nih plačil imetnik šeka ni zavezan sprejeti. Ako sprejme delno plačilo, je to označiti na šeku, plačniku pa izdati pobotnico. Kakor omenjeno, predpostavlja zakon o šeku, da ima izpostavitelj šeka terjatev pri zavodu oziroma pismu, katero pozivlja v šeku, da izplača nakazano svoto. Navzlic temu je pla- čilo odkloniti, ako trasat (oseba ali firma, ki naj plača) ve, da je izpostavitelj šeka v kon- kurzu. Ako je kdo izgubil šek, sme zahtevati, da trgovsko sodišče uvede amortizacijsko po- stopanje. Šeki izpostavljeni v zmislu tega za- kona, če jih je plačati v tuzemstvu, so pod- vrženi kolkovni pristojbini à 4 v. od kosa; če pa jih je plačati v inozemstvu à 10 v. od kosa. Iz povedanega je razvidno, da je šek v zmislu novega zakona jako sličen menici, razlikuje se pa od menice zlasti v tem, da pri šeku ni potreben akcept trasata. Šek služi v prvi vrsti kot plačilno sredstvo, olajšujoče promet; menica pa služi v prvi vrsti kreditu.

T. V.

Dopisi.

Z Jesenic. (Šustersiševe poraz med jeseniškimi delavstvom.) V nedeljo, 27. maja t. l., je sklical katoliški gromovnik dr. Šustersiše javen shod na vrtu gospoda Markeža na Savi. Udeležencev je bilo kakih 500. Kdor se spominja na enake shode, ki jih je prirejela klerikalna stranka pred par leti, ve, da se je takrat vse prav po hlapčevsko klanjalo pobožnemu dr. Šustersiše. Mož je prišel tudi sedaj na Jesenice ponosno in mogočno, kakor se pač spodobi »ljubljskemu kralju«. Pa delavstvo mu je hitro zbil njegovo nadutost in domišljavost iz glave ter mu odločno dalo na znanje, da se ne pusti več komandirati od propale kle- rikalne stranke. Komaj otvori Šustersiševe adjutant Štefe shod ter predlaga znanega Glaviča predsednikom, se čujejo nasprotujoči klici in žvižgi in večina delavcev zahteva, da se voli za predsednika g. Maiti. Štefe razbur- jeno zavpije, da, kdor je za Glaviča, naj dvigne roko. In dvignilo se je kakih 20 rok znanih pijancev in snopsarjev, ki so znani po celi občini. S smehom smo opazili, da so neka-

tam je odpiral časih skoro že vodene oči ter mrtvo pogledal okoli sebe.

«Eden naj gre hitro po zdravnika in po gospoda!» se oglasi nekdo izmed okoli sto- ječih.

Ali nihče se ni ganil. Eden pogleda tega, ta zopet drugega in vsi stoje, kakor bi bili pribiti k tlom. Konečno se je vendar oju- nčil eden izmed fantov in je hitel v bližnji trg po zdravnika in po gospoda.

Nekateri so še ostali pri ranjencu, a ve- čina se je poizgubila vsaksebi in tudi stari Pe- ter je stisnil svojo harmoniko za peč; tisti večer ni bilo več mogoče spraviti družbe v stari tir.

Tisto noč je grozno grmelo in treskalo in dež je lil, kakor iz škafa. Sem od juga je vlekel močan, ostri veter, poln mokrote, da je človeka prepihal do kože; vmes pa se je čulo grozno tulenje vaskih psov. Obupno in žalostno je bilo slišati to tulenje, ki se je mešalo z gromom in bliskom ter se je raz-

teri dvignili kar dve roki, da bi vsaj nekoliko zakrili neznatno številce klerikalnih backov. Nato pa je poprijel besedo Šustersič ter pričel nekaj klobasati in začel je revež celo uro, a ni mogel niti nadaljevati niti končati. Nastalo je grozovito vpitje in živžganje, razumela se ni niti besedica nosljajočega Šustersiča, ki se je kar tresel jeze. Kaplan Čuk se je kakor nor zagnal med množico ter pričel mahati s palico po glavah, a fant je kinalu čutil par krepkih udarcev in hipoma se mu je ohladila kri. Nastal je splošen pretep, pri katerem je med drugimi letel po zraku na cesto zloglasni načelnik gasilnega društva, barakar Krivec. Najbolj sta se pretepała krojač Čebulj in gostilničar Tancer, kar najbolj dokazuje, kakšno delavstvo klerikalne bande je bilo na shodu zbrano. Nazadnje že ni bilo drugega čuti kakor: «Pereat, Zlindra, ven z Zlindro!» Strahopetno sta se skrivala za Šustersičem fajmošter Zabukovec in pisar Pogratz. Tudi debelušasti obraz fajmoštra Koširja s Koroške Bele je boječ svigal okrog govorniške mize ter se grozno srdil nad «liberalci». Ko je Šustersič uvidel, da mu sploh ni mogoče govoriti in zabavljati, zaključil je Glavič shod in Štefe je koncem postavil nekoga otroka z melo na mizo v znak, da otrok predstavlja propalo klerikalno stranko na Jesenicah. Bledga obraza jo je odkril zastopnik katoliške misli dr. Šustersič in kolikor mogoče skrivaj bežal proti kolodvoru na Javornik, ker se mu ni zdelo posebno varno hoditi na jeseniški kolodvor. Za njim je šlo kakih 100 svobodomiselnih delavcev, ki so mu napravili pri odhodu godbo s: «Pereat, Zlindra, abeug, «laufburs» Štefe, koroške Slovence ste nam prodali, fej, izdajice!» Onemogel se je vrgel «ljudski kralj» v železniški vagon in ni se več prikazal. Tako je pokazalo jeseniško delavstvo, da ne mara več za ljudskega sleparja Šustersiča, ki se je s Štefetom pripeljal na Jesenice v kupeju I. razreda, ker se menda sramuje sedeti s delavcem na eni klopi. Dr. Šustersič je hujskal na shodu: «Kdor dela nemir, dajte mu jih 20, če pa je Sokol, dajte mu jih 50!» No, v nedeljo je bil Šustersičev shod razbit, prihodnjic pa se prav gotovo zgodi, da bo Šustersič pošteno tekel z Jesenic in mu garantiramo, da jih dobi še več kot petdeset po svojem hudobnem sleparskem jeziku. Šustersič naj hodi pridigovat svojim dobrepoljskim kmelom, Zabukovec naj lepo sedi v svojem farovžu in pisar Pogratz naj se drži svoje pisarne, pa bo vse lepo v redu. Delavci hočemo neodvisnih in svobodomiselnih prijateljev, ne rabimo pa črnih ljubljanskih krokarjev. Gospod Šustersič, kadar nas zopet obiščete, čutili boste težo delavske pesti, da si zapomnite, kako zna ljudstvo kaznovati

legalo po vsi vasi in daleč tja preko dolin in hribov . . .

Tupatam se je odprlo okno, glava je pomolela skozi, a nato takoj izgnila . . . Strah jih je . . .

Vso vas je objel nekak nemir in strah in groza jih je pogledati v temno noč.

Kaj je to? . . .

Na vasi pa so še vedno psi tulili — zategljivo, žalostno . . .

Proti jutru tistega dne je potrkal nekdo prav močno na okno Jurjeve Micike; a ko se na prvo trkanje ne oglasi nihče, udari vdruško močnejše. Kmalo na to je zaskripalo malo okence in na njem se pojavi glava Micike.

«Ali si ti, Janez? — Oh, zakaj nisi ubogal, ko sem te tako lepo prosila!» In zakrila si je obraz z rokami in je ihtela.

«Micika, povej, ali sem ga močno?»

«Težko bo kaj iz njega, globoko rano ima na glavi in nič se ne zaveda; zjutraj pa pošljejo po orožnike, da te odpeljejo — oh, oh!»

Janez pomisli nekoliko, potem pa pravi:

svoje zapeljivce! Nedelja, 27. maja t. l., je bil dan zmaga svobodomiselnih delavcev nad zastarelim in propalim rimskim klerikalizmom.

Iz Brežic. Bratje Sokoli! Bratje Slovenci! Po večmesečnem trdovratnem boju, v katerem se je v vsi svoji nagoti pokazal nam sovražni duh nemških birokratov in strastni gnev narodnih protivnikov na vsak naš pokret, dovoljeno nam je o binkošnih praznovati izlet vseslovenske sokolske Zveze v Brežice in razvitje prapora svojega mladega, a čilga Sokola. V kratkem Vas sprejememo v Brežicah, ki so bile dosedaj branik vsenemškega napuha, ki pa obečajo v doglednem času postati svarilno znamenje za naše dušmane, da Slovenec noče biti več njih suženj, bodrilno znamenje za naše brate, da vse dosežemo s složnim neumornim delovanjem. Ta narodni praznik bode v naše bojne vrste zanesel svež poživljajoči duh, nam pokazal pot do novih zmag, naše omahujoče protivnike pa bode prepričal, da se ne strašimo njih groženj. Sprejem Vas ne bodi sijajen na zvonaj, pač pa sijajen v naših in Vaših srcih. Ta narodni praznik bode prvi vseslovenski praznik te vrste, prirejen v znamenju sokolske ideje, pod pristnim geslom:

«V pesti sila,
V srcu odločnost,
V mislih domovina!»

ki mora postati biser vsacega Slovenca. Slavlje in njega pomen bode povečalo sodelovanje bratov Hrvatov in Srbov in njihovih najboljših sinov «Sokolov». Njih zanimanje za našo svečanost je priča, da umejo naše težnje, da hočejo s številom posvedočiti svojo ljubav do nas. Netešte množice ljudstva iz treh sosednih si pokrajini bodo pričale, da imamo krepko oporo v neomajanih četah naroda. — Spored je naslednji: V nedeljo, dne 3. junija 1906: Popoldne ob 3. uri na kolodvoru: Sprejem delegatov slovenske sokolske zveze. Sprevod z razvitimi zastavami in godbo v mesto. Popoldne ob 5. uri: Občni zbor slovenske sokolske zveze v veliki dvorani Narodnega doma. Začetek ob 8. uri: Slavnostni koncert v «Narodnem domu» na čast sokolskim gostom. Sodelujeta: pevski zbor čitalnice v Brežicah pod vodstvom preč. g. župnika Mešička in ponoštevila ljubljanske društvena godba pod vodstvom kapelnika g. J. Poula. Spored koncertu: 1. Muhvič: «Bratec, kaj imaš?», koračnica; 2. pl. Zajc: «Graničari», Ouver-tura; 3. Aljaž: «Ujetega ptiča tožba», Bendl: «Križaci na morju», mešana pevska zbor; 4. Dvořak: «Vltavski zvoki», valček; 5. Strauss: «Cigan baron» valček; 6. Nedved:

«Ne — ne dobijo me živoga, to prisegam! Ti pa, draga Micika, povej Tonetu, kakor hitro ozdravi, da mu odpustam vse ter da izročam njemu v last to, kar je bilo meni najdražje na svetu. Srečna bodi žnjim, náme pa pozabi! Njemu si bila namenjena, a je moral dati kri záte! — Zbogom!»

Predno je mogla Micika izgovoriti še kako besedo, je že izgnil v temno noč . . .

Micika ni več zaspala tisto noč. Zjutraj pa je morala slišati žalostno novico. Mati je prišla v njeno sobo ter ji povedala, da je Čukov Tone umrl ponoči, Kovačevega Janeza pa so našli obešenega na sosedovem vrtu.

Micika je postala bleda ko vosek pri teh besedah in vsa se je tresla. Zdelo se ji je, kakor bi se tla izpodmikala pod nogami in kakor bi se ji zvalil velik, težak kamen na srce; sesti je morala.

V tem pa se je oglasil v vaškem zvoniku mrtvaški zvon in njegov glas je prišel tudi njej na uho . . .

«Nazaj v planinski raj», Sattner: «Po zimi iz sole», mešana pevska zbor; 7. Eilenberg: «Prihod pošte», prizor; 8. Parma: «Eks», polka. Vstopnina h koncertu 3. junija 1906 večer 60 vin. K javni telovadbi in ljudski veselici 4. junija 1906: Numerirani sedež na tribun 3 K, sedež na tribun 1 K 1-50. Stojišče na tribun 1 K, Sedež na telovadišču 1 K, stojišče 60 vin, stojišče za kmetsko ljudstvo 20 vin. V pondeljek dne 4. junija 1906. Predpoldne ob pol 10. uri na kolodvoru: Sprejem hrvaških in srbskih sokolskih društev. Predpoldne ob četrt 11. uri na kolodvoru: Sprejem slovenskih sokolskih društev. Slavnostni sprevod na telovadišče, kjer se vrši izkušnja za proste vaje, in v mesto. Predpoldne ob polu 12. uri na vrtu Narodnega doma: Slavnostno razvitje zastave brežiškega Sokola. Popoldne ob 1. uri: Bankeť sokolskih društev. Popoldne ob 3. uri: Sprevod vseh sokolskih društev iz Narodnega doma na telovadišče (ob starem pokopališču in okrajni cesti). Popoldne ob 4. uri: Javna telovadba. Spored: 1. Proste vaje (vsa sokolska društva). 2. Vaje s kiji (bratje Hrvatje). 3. Vaje z batonom (bratje Slovenci). 4. Vaje na orodju z enkratnim menjanjem (bratje Hrvatje). 5. Vaje na orodju z enkratnim menjanjem (bratje Slovenci). Ravno tisti dan popoldne od 6. ure naprej. Ljudska veselica. Koncert slavne ljubljanske društvene godbe pesišče. V paviljonih prodajajo častite narodne dame v korist brežiškega Sokola. Petje, prosta zabava. Pečejo se janjci in odujki na pristno hrvaški način. — Vseslovenska sokolska slavnost v Brežicah se vrši na binkoštni pondeljek v tako kolosalnem obsegu, kot podobne se ni videl slovenski Spodnji Štajer. Računa se na udeležbo 500 Sokolov in nad 6000 ljudstva; zlasti v sosednih krajih na Hrvaškem se povsod živahno zanimajo. Plakati so razposlani, vspered se je razposlal. Minulo nedeljo j 15 biciklistov raztrosilo 10.000 lepakov po treh okrajih. Nemškutarске obljubovalne slavnosti menda ne bo, ker je upadel nemčurjem pogum; boje se sokolskih pesti. Politic na oblast jim je na pomoč obljubila dve stotnji vojakov. Mestno policijo, morda pomnoženo s policaji iz raznih nemčurskih gnezd, bode kontroliralo nad 50 orožnikov, razen tega Slovenci organizirajo svojo lastno civilno policijo v svrhu nadzorstva par kričočev. Skrbljivo je tudi za več fotografov. Dela za slavnost so se poverila zagrebškimi in domačim obrtnikom. Med slovenskim meščanstvom je osnovanih več odborov. Navdušenje je velikansko; vsakdo se raduje zmage nad birokracijo in nemčursko občino. Nihče naj ne ostane doma. — Tedaj na svidenje v Brežicah! Sokolski Na zdar! Brežice, dne 24. majnika 1906.

Telovadno društvo «Brežiški Sokol».

Novice iz medvodske in sorške okolice.

— Gasilna vaja je bila pretečeno nedeljo v Goričanah. Gasilno društvo Šmartno-Gameljine-Tacen-Pirnice je prišlo s tremi brizgalnami in 50 možmi. Najprej se je vršila poskušnja pri tovarni za papir — Leykam, potem pa se okrog škofovega gradu v Goričanah. Po dovršeni vaji je pogostil gasilce tovarniški ravnatelj gosp. K. Kiesling. Načelnik društva gosp. nadučitelj Lavtizar iz Šmartna je izpregovoril primerno zahvalo tovarni, nakar se je odzval zastopnik tovarne gosp. Kopp. Na večer so se odpeljali gasilci domov s prijetno zavestjo, da so vsikdar pripravljani biti «bližnjemu v pomoč».

— Izlet pevskega zbora kranjske čitalnice v Soro. Okrog 40 vrlih Kranjcev in Kranjce je prišlo pretečeno nedeljo na izlet v Soro. V gostilni pri Starmanu so se oddahnili in zapeli lepo število pesmi. Vrstili so se moški in mešani zbori. Bila je prav prijetna zabava, ki je poživila medsebojno

spoznanje. Sorani so se kar divili lepemu petju čitalniških pevcev, zakaj na deželi nimamo prilike pogostokrat slišati dobro izvežbanih pevcev. Gosp. pevovodja, učitelj Rus, sme biti ponosen na svoj pevski material in tudi na uspehe. Izletniki so se odpravili potem proti Goričanom. Sorski gasilci so jih spremili kos pota iz vasi in se potem prisrčno poslovili od njih. Upamo pa, da nismo zadnjikrat imeli v svoji sredi vrlih Kranjcev.

— Katoliško gledališče v Preski bode kmalu dogotovljeno in, kakor se čuje, bode isto blagoslovljeno dne 1. julija t. l.

— Kaplana Brajca bodo ljudje imeli radi, če bode tako nadaljeval: V «Smrdoljuba» ne piše več, v gostilno gre večkrat, liberalce že prijazno pozdravlja in še nekaj — za denar ne mara več. Da je to res, lahko pove Kriek (Lužar) iz Govejeka, kateremu ni Brajca nič hotel računati za krst. Le tako naprej, gosp. Brajca, pa še od drugih ljudi ne jemali denar in gotovo se bodele še bolj prikupili.

— V Medvodah so se nastanili ta teden huzarji.

— Majnikov izlet so imeli šolarji sorske šole. Šli so v Ljubljano in si ogledali muzej, razne spomenike, grad itd. Nekateri dobrotniki so pripomogli, da je slo tudi nekaj otrok brezplačno v Ljubljano.

— Kaplan Brajca nam je poslal tale popravek: «Uredništvu «Gorenjca», Kranj. Sklicujoč se na paragraf 19. tiskovnega zakona z dne 17. dec. 1862, drž. zak. št. 6 iz 1862 zahtevam z ozirom na novico pod naslovom «Skrunjenje cerkve» v št. 19. Vašega lista z dne 12. maja 1906, da sprjmete v zakonitem roku in na istem mestu in z istimi črkami nastopni uradni popravek: Ni res, da bi bili v podružnični cerkvi na Osolniku pri Medvodah klerikalci, Brajčevi prijatelji in volilci, namakali jagode, da so potem kuhali iz teh jagod žganje; res je marveč, da v tej cerkvi ni nihče namakal jagod. — Župni urad Sora pri Medvodah, dne 27. maja 1906. Jos. Brajca, župni upravitelj.» — Sedaj ima besedo naš poročevalec.

Blejske novice.

— Seja občinskega odbora z dne 25. maja. Sklene se, da se plača znesek 26.000 K, pripadajoči na občino, kot plačilo k zgradbi stroškov za novo župno cerkev v Gradu. — V sirotinski odbor se izvolijo: župan Jakob Peternel, nadučitelj Fran Rus, Ivan Žerovec, Anton Vidic, Anton Ropret, Ivan Pretnar in Šimen Kežar. — Sklene se, da se izdajo licenci za avtomate na ples za pavšalni letni znesek 100 K. — Za Ciril in Metodovo družbo se dovoli 10 K. — K stroškom za napravo vajenskih del na Bledu se prispeva znesek 100 K. — Zastopnikom občine v odbor obrtno-nadaljevalne šole na Bledu se imenuje Ivan Pretnar. — Izvolijo se po § 17 obč. volilnega reda za Kranjsko kot načelnik Jakob Peternel, Anton Vovk in Ivan Žerovec.

— Javno tehnično dobimo poleg novega hotela g. Peternela.

— Letoviskega lista prva številka letošnje sezije izide okrog 15. junija.

Tedenski politični pregled.

Ministrski predsednik Hohenlohe je dne 28. m. demisioniral. Prisiljen je bil v to zaradi polemike, ki se je vnela med dunajsko in ogrsko vlado. Cesar je namreč privolil ogrski vladi samostojen carinski tarif.

Novi mož je — dr. Vladimir baron Beck, ki sestavi najbrž parlamentarno ministrstvo, in sicer prevzame predsedništvo on

sam, notranje stvari: sedanjí vodja naučnega ministrstva baron Bienerth; finance: ravnatelj finančne direkcije v Lvovu Koritovski; nauk in bogocastje Marchet, poljedelstvo: dosedanji vodja trgovskega ministrstva grof Auersperg; pravosodje: sedanji vodja tega portfelja, Klein; železnice dr. pl. Derschatta; trgovino dr. Fořt, nemški minister-rojak: Prade; češki: dr. Pacak; poljski: grof Dzieduszycki; deželna bramba: feldcajmajter pl. Schön-aich. Imenovanje se menda razglasi že jutri.

Hohenlohejev načrt o volilni reformi.

Hohenlohe je zvišal število mandatov za 39. Od teh jih je odkazal Nemcem 18, Romanom 3, ostanek Slovanom, ali Slovencem med temi nič! Po tem načrtu bi imeli Nemci 223 mandatov, Slovani 248, Romani 23; slovenska večina bi se skrčila na dva! To je večina. Vrhutega se je udal nemški želji, da se sme sklepati o izprmembah le, če je za to dvetretjinska večina. Ta načrt je torej še slabši nego Gautschev. Pa Hohenlohe je demisioniral. Morda njegov naslednik napravi še kaj slabšega.

Iz državnega zbora. Ker je bila ponedeljkova seja odpovedana, je to dejstvo povzročilo med poslanci veliko nevoljo. V sredo je bila zopet seja, v kateri se je podal nujni predlog glede načrta nove uravnave gospodarskih razmer med Avstrijo in Ogrsko. — Prihodnja seja dne 7. junija.

Državnozborna volitev v V. kuriji na Spodnje Štajerskem. Izvoljen je dr. Anton Korosec z 19.153 glasov; nemškutarski kandidat Franc Wratschko je dobil 7065 in neodvisni slovenski kandidat Ivan Rebek 2807 glasov.

Potrjen zakon. Uradni list prijavlja sankcioniranje zakona o vstetju uradniske aktivitetne doklake v pokojnino in o zvišanju uradnih vdovskih pokojnin.

Poroka španskega kralja Alfonza. Ko so se vračali gostje v kraljevo palačo, je vrgel nekdo pred kraljevo kočijo bombo. Kakor se sporoča, je 12 oseb mrtvih in 17 težko ranjenih. Kralj in kraljica sta ostala zdrava.

Novičar.

Deželni predsednik Schwarz pride — kakor čujemo — v kratkem obiskat naše mesto.

Županstvo Lesce si je omislilo lep samoslovenski pečat. V sredi se vidi (posnetek) slika znamenite leske lipe. Naj bi tudi druga županstva na Gorenjskem posnemala to vrlo narodno županstvo. To velja posebno za občinske pečate Škofja Loka, Bleda, Rateč in Kranjske gore. Proč z dvojezičnimi pečati!

Na postajah naših železnic je še mnogo samonemških napisov. Ker je to nepostavno, naj bi se naša županstva z vso vneto pobrinila za to, da se povsodi napravijo dvojezični napisi. — Postaja Vižmarje n. pr. nosi na pročelju tudi grozovito spakedranko: Vismarje, ki se celo v krajevnem seznamu kranjskih občin ne dobi in je torej povsem protizakonita.

Nezaslišano postopanje železniškega uradnika. Na postaji v Domžalah se postopa s Slovenci tako, kakor le še v nemškutarskih

gnezdih na Spodnjem Štajerskem, kjer se nahruji vsakega Slovenca, ako samo govori slovensko. O dogodkih, ki se je zbil minuli teden v Domžalah, bomo imeli gotovo še priliko pisati, za sedaj povemo le to, kar je sporočil očitno. Neki ugledni ljubljanski meščan je bil s svojo rodbino v Domžalah. Ker je službujoči uradnik podil v svoji nerazumljivi nemščini kmete s perona, kamor je imel do tega dne baje še vsakdo prost pristop, se je zavzel za preganjane sin imenovanega ljubljanskega meščana, za kar pa je uradnik začel vpiti nad njim, češ, da on dela, kar hoče, in govori, kar hoče. V tem je pritekel še postajenačelnik ter prepovedal ljubljanskemu gospodu slovensko govoriti, a ko mu je ta odgovoril s primerno odločnostjo, je poslal postajenačelnik takoj po orožnisko astistenco. Začelo se je zasliševanje kakor za kako veleizdajo ter je vsled tega imel vlak precejšno zamudo. Res, po kamniški progi bo kmalu voznja nevarnejša, kakor skozi Albanijo. Kakor rečeno, poročamo o dogodku, kakor se nam je opisal, ter si vse podrobnosti pridržimo za pozneje, ko bo kompetentna oblast celo zadevo zadostno pojasnila.

Izredni občni zbor «Gorenjskega Sokola» v Kranju se je vršil v torek, dne 29. m. m. v gostilni pri P. Mayrju ob precejšnji udeležbi članov. — Ob pol 9. uri otvori starosta br. dr. Kušar občni zbor, se zahvali članom na udeležbo ter omenja, da se je vsled mnogih stvari in vsled dveh izstopivših odbornikov moral sklicati izredni občni zbor. Spominja se obenem umrlega br. I. Majdiča, nakar se dvignejo navzoči raz sedeže v znak sožalja. Dalje omenja izlet v Brežice, Šiško in Zagreb, kateri se vrše še to leto. — Nato se preide k volitvi dveh odbornikov, načelnika ter štirih odposlancev S. S. Z. Br. starosta dr. Kušar predlaga, naj se volita odbornika vzklikom in sta na predlog br. J. Sajovica izvoljena: br. I. Valenčič in br. J. Cvar. Dalje predlaga br. Ažman v imenu vaditeljskega zbora načelnikom br. J. Sajovica. Se soglasno potrdi. — Volitev štirih odposlancev S. S. Z. se vrši na predlog br. dr. Kušarja vzklikom, in se na istega predlog izvoli: br. Al. Kovačiča, br. J. Cvara, br. V. Vestra in br. E. Sajovica. — Pri točki: prememba pravil, se razvije mala debata, toda konečno se vendar ob večini glasov sprejme prememba pravil, oziroma nova pravila. — Br. E. Sajovic predlaga dalje, naj se firma «Gorenjski Sokol» premeni na «Telovadno društvo Sokol v Kranju z ženskim oddelkom». Ker se razvije vsled te točke nemala debata in ker se je takorekoč nemogoče zjediniti, predlaga brat dr. Kušar, da se za enkrat opusti ta predlog ter da se da na dnevni red pri prvi odbo-rovi seji. — Konečno apelira br. dr. Kušar na navzoče radi Brežic ter bodri člane, naj se kolikor mogoče v obilnem številu udeležijo te slavnosti. — Poslušajnostih, med katerim se je razvila zelo ostra debata, zaključil brat dr. Kušar občni zbor.

Podružnica slovenskega planinskega društva v Kranju priredi v nedeljo, dne 10. junija 1906 svoj peš-izlet iz Kranja čez Sv. Jošt na Sv. Mohor, Jamnik in v Kropo. Se-stanek zjutraj ob 5. uri na savskem mostu; kosilo v Kropi «pri jarmu». Okolu 1. ure odhod na Otoče in z vlakom v Kranj.

Planinski podružnici v Kranju je darovalo delniško društvo «Narodna tiskarna» za Prešernovo koč 100 K in dijaski kuhinji v Kranju 100 K.

Poročil se je nadučitelj v Šenčurju g. Josip Križnar z g. Vekoslavo Cesarjevo iz Ljubljane. Čestitamo!

Razstava risarij učencev obrtno-nadaljevalne šole bo binškošne praznike, t. j. 3., 4. in 5. junija v Št. Vidu pri Ljubljani. Odprta bo vsak dan od 8. do 12. ure do-

poldne in od 3. do 5. ure popoldne. Ta razstava bo zanimiva sploh za prijatelje razvoja obrtno-nadaljevalnih sol, posebne pa še za mizarje, ker bodo letos razstavljeni detajli v naravni velikosti — izdelani po skicah, katere so učenci sami napravili.

Iz Begunj. Občni zbor naše kmetijske podružnice bo na binkošno nedeljo ob treh popoldne po šoli z običajnim dnevnim redom.

Umrl je včeraj v Rakovici pri Kranju g. Franc Sedlar, posestnik istotam, dobro znan v tukajšnjih krogih. N. v. m. p.!

Nezgoda se se je pripetila 22. m. m. popoldne posestniku in županu v Zgornji Besnici Ivanu Paplerju v njegovi kleti, ki je bil zaposlen pri sodu s špiritom in imel pri tem v roki svečo. Prišlo je do eksplozije in Papler je po gornjem delu života nevarno opečen.

Vojaškemu nabornu se je odtegnil Janez Mulej, delavec na Javorniku. Hodil je Italijanskem in Francoskem, končno je bival tudi v Južni Afriki. Zagovarja se, da mu je primanjkovalo denarnih sredstev za povratek v domovino. Obsojen je bil na 10 dni strogega zapore in na 10 kron denarne globe.

Občni zbor kmetijske družbe kranjske bo v četrtek, 7. junija t. l. dopoldne ob devetih v veliki dvorani «Mestnega doma» v Ljubljani. Nujno opozarjamo vsa načelnikstva podružnic, da poskrbe za mnogobrojen obisk tega zbora, gg. družbene člane pa prosimo, da se po možnosti odzovejo vabilu. Na občnem zboru se bo med drugim tudi obravnavalo o ustanovitvi deželne zavarovalnice za živino kot zveze vseh krajevni vzajemnih zavarovalnic za živino. Na dan zborovanja se vabijo vsi udeleženci občnega zbora na skupen ogled gospodinjse šole kmetijske družbe v Ljubljani (v Marijanišču na Poljanski cesti), ki se bo vršil popoldne med 2. in 4. uro. Razkazovali se bodo veliki vzorni govci hlevi, svinjaki, kurnjaki i. t. d. Vsak kmetovalec, ki mu je kar mar za napredek svojega stanu in ki mu je mogoče od doma, naj pride na ta kmetijski sestanek v Ljubljano ter naj s svojo navzočnostjo sprčuje, da je kranjski kmetovalec vzbujen za stanovsko samopomoč.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani vsem svojim podružnicam. Premnogokrat opazuje podpisano vodstvo «Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani», da porabljajo posamezne podružnice svojevoljno denar, ki naj se po pravilih celokupno steka le v naši glavni blagajni. Nekatere izmed njih podpirajo razna obrambna društva, ki so v njih okraju ali deželi, druge kupujejo ob danih prilikah drage vence, tretje nam zopet pošiljajo ne prevažna obvestila v priporočenem ali celo ekspresnem pismu, ali porabljajo drage denarne nakaznice mesto pošto-hranilničnih čekov, ki so v nebrojnem številu raztreseni po slovenskem svetu. So pa tudi, ki potrošajo skoraj vso nabrano udnino v to, da sijajne prirede svoj občni zbor. Nabavljajo si namreč dragih tiskanih vabil ter si naročajo godcev-piskačev. Vsled tega plačujejo godbeno licenco ter nam slednjč pošiljajo ostanek v malenkostnem znesku — morebiti 5, 7 ali 10 kron v našo družbino blagajno. Opetovano je podobnosti ožigosavalo družbino vodstvo v svojih oklicih; a do danes zelo zaman. Zato pozivljemo vsled ponovljenega sklepa 172. vodstvene seje izza 16. majnika 1906 še enkrat s pričujočim posebnim pismom vse svoje podružnice in njihov č. funkcionarje, naj štedijo z nabranim denarjem. Vse, kar nabere kaka podružnica, je last osrednjega družbinega vodstva in nikdo nima pravice s tem denarjem razpolagati po svoje. Le če družbino vodstvo povodom prošnje dovoli od slučaja do slučaja, le takrat — sicer nikoli in nikjer. Čast pa bodi vsem onim podružnicam, ki popolnoma umevajo naš težki položaj in jim je vedno pred očmi, da ima naša družba le rednih stroškov do 3600 kron na mesec. Prav kratko dobo bi se mogla naša družba držati, ako bi vse podružnice delale po tem tu Vam zaznamovanem načinu. Saj naj nam po družbinih pravilih prihajajo glavni in najzanesljivejši dohodki uprav od

naših podružnic. Slavni podružnični odbori! Revnega in bednega, a toliko upapolnega naroda previdni činitelji bodimo vsi — Vi in mi. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ priredi v nedeljo dne 10. junija celodnevni izlet na Gorenjsko. Iz Ljubljane se odpeljejo izletniki ob 5:5 uri do Dovjega. Pri Šmercu zajutrek. Ob 9 k Peričniku. Kosilo pri Šmercu. Ob 2:12 z vlakom na Hrušico. Ogledovanje predora. Od tu peš na Jesenice. Pri g. Šraju prosta zabava, kjer bodo peli tudi mešani in moški zbori. Povratek z zadnjim vlakom.

„Centralna narodna evidenčna knjižnica“. Župan stolnega mesta Ljubljane nam je poslal sledeči poziv, ki ga radovoljno priobčujemo: «Pred dvema letoma se je ustanovila v Ljubljani evidenčna zbirka vseh slovenskih časopisov. Uredništva pošiljajo svoje liste na magistrat brezplačno kot dolžnostne eksemplare, zato da morejo tukaj na enem kraju studirati slovanski literati slovensko žurnalistiko in da jim ni treba radi tega potovati v vsa tista mesta — in celo v Ameriko — koder se izdajajo ali tiskajo slovenski časopisi. Ravno tako pa je potrebna tudi razvidnica vseh novih knjig slovenskih. Literati, domači in tuji, potrebujejo za svoje studije to ali ono knjigo ali brošuro, ki je pa v Ljubljani slučajno ni dobiti, ker je izišla morebiti v kaki drugi kronovini; kajti c. kr. licejska knjižnica ljubljanska dobiva dolžnostne eksemplare samo tistih knjig in brošur, ki so bile natisnjene na Kranjskem. Res da ima c. kr. dvorna knjižnica na Dunaju dolžnostne eksemplare vseh tiskov, kar jih izhaja v Avstriji sploh; na Dunaj se ne more peljati za vsako malenkost literarni zgodovinar. Zato bi bilo gotovo ustrezno slovenskim književnikom, bibliografom in literaturnim zgodovinarjem, ko bi se ustanovil na ljubljanskem magistratu zraven že obstoječe evidenčne zbirke slovenskih časopisov še čisto nov oddelek za evidenco vseh novih slovenskih knjig in brošur. V imenu dobre stvari se torej obračam do vseh gospodov knjigarjev, založnikov in tiskarjev, ki izdajajo, zalagajo ali tiskajo slovenske knjige in brošure s prošnjo, da po- slej blagovoljjo pošiljati brezplačno po en dolžnostni eksemplar svojih izdaj za «centralno narodno evidenčno knjižnico» mestnemu magistratu ljubljanskemu. Pošiljati vladi, licejski (oziroma deželni) knjižnici ter dvorni biblioteki svoje «dolžnostne eksemplare» so dolžni založniki in tiskarji po zakonu. Podpisani mestni magistrat se ne more sklicevati v svojem pozivu na nobeden tak zakon, nego apeluje samo na dobro voljo in na razsodnost ter na narodno zavednost gospodov založnikov in tiskarjev, da pomorejo ustvariti zavod, ki bo do pospeševal razvoj domače literature. Nadejam se, da moj poziv ne ostane pri nobenem založniku in tiskarju brez uspeha.»

Hiše, ki se sučejo. Neki francoski arhitekt je začel graditi vile, ki se dajo poljubno sukati okoli svoje ose, kakor železniški vozovi na kolodvorih. Poslopje je zgrajeno na veliki krogli, ki se zasučuje ali z ročnim vretenom, ali pa z elektromotorjem. Take se so velike vrednosti posebno za bolnike, ker se lahko stanovanje poljubno zasučuje proti solncu ali pa v senco. Seveda so take zgradbe zelo drage.

Nemškutarska zavarovalnica je velika stara, bogata in sicer solidna graška vzajemna zavarovalnica za notranje avstrijske dežele (Štajersko, Koroško, Kranjsko), v katerih je polovica Slovencev. Zato ima ta zavarovalnica med svojimi zavarovanci tudi polovico Slovencev. Kljub temu se preveč na nemško stališče postavlja. V Ljubljani n. pr. — kakor poroča zadnja številka «Slovenske Zadruge» — je imela za glavnega zastopnika velikega nemškutarja, ki se je očitno bahal, da sta kranjska hranilnica in ta graška zavarovalnica še edina zavoda,

ki na Kranjskem nemstvo vzdržujeta in pospešujeta. Kako mrzita tudi zdaj se slovensko zastopništvo v Ljubljani in ravnateljstvo te zavarovalnice v Gradcu, to kaže sledeči slučaj. Neki okrajni zastopnik je pisal po naročilu slovenske stranke slovensko vlogo. Ljubljansko zastopništvo je ni sprejelo. Zoper to se je on pritožil na ravnateljstvo v Gradcu. To pritožbo je pa ono na ta način rešilo, da je zastopnika odstavilo.

Umor v boju za nevesto. Iz Kotora poročajo: Pred nedavnim časom se je zaročilo v neki bližnji vasi zelo lepo dekletko z nekim Dunetičcem. Nato je sklenil neki drugi ljubimec Pribilovič, ki se je tudi potegoval za dekletko, odpeljati zaročenko. A Dunetič je izvedel za načrt in ga naznanil sodnji. Orožništvo je Pribiloviča prijelo. Baš, ko so ga peljali orožniki v zapor, je pritekla za njim Dunetič in ga ustrelil. Nato je zbežal, a so mu orožniki že na sledu.

Iznajdljiva ljubosumnost. Knjigovodja neke dunajske trgovine se je zaročil s svojo lepo tovarišico v isti pisarni. Kmalu pa se mu je zdelo, da mu njegov šef dela konkurenco v ljubezni. Ni pa mogel dobiti dokazov, ker v njegovi navzočnosti sta se vedla hladno drug napram drugemu. Ljubosumnost je pa iznajdljiva, in tako se je tudi knjigovodja spomnil, da stoje pred okni fjakarji, s katerih sedežev se vidi v pisarno. Brž se je dogovoril z enim fjakarjem, da mu je prepuštil za dobro napitnino svoj sedež. In ni še sedel na vozu četr ure, in že je zagledal svojo zaročenko v naročju svojega šefa. Zgrabi ga jeza, da z bičem razbije šipe na oknu ter da pokaže, da je vse videl, zaroka se je seveda razdrila.

Gospodarstvo.

Tedenski sejem v Kranju dne 21. t. m.

Prignalo se je 148 glave goveje živine, 10 telet, 290 prašičev, — koza, — ovca, — ruš, 50 kg pšenice K 8—, prosa K 6—, rž, K 7—, ovsa K 8:25, ajde K 6—, rižol, ribničan K —, koks K —, krompir 1:80.

Dobavni razpis. C. kr. trgovsko ministarstvo uaznanja trgovski in obrtniski zbornici v Ljubljani, da se bo v kratkem na trgovski borzi v Bruslju vršila javna ponudbena razprava za dobavo večjih množin hrastovih in bukovih pragov in kosov hrastovega lesa za leti 1907 in 1908. Natančnejše pojasnila daje pisarna gospoda «De Rudder, Administrateur de Voies & Travaux, rue de Louvain Nr. II in Brüssel» in «Bureau de reception du Materiel da la Voie, rue d'Italie Nr. 32 in Brüssel.»

Dobavni razpis. Intendanca c. in kr. 3. kora v Gradcu je poslala trgovski in obrtniki zbornici v Ljubljani seznam približne potrebščine predmetov, ki se bodo potrebovali v dobi 1906/1906 za oskrbo c. in kr. vojske in c. kr. domobrambe v oskrbovalnih skladiščih v Gradcu, Mariboru, Celovcu, Ljubljani, Trstu, Gorici in Pulju. Dobaviti je pšenica, rž, oves, kruh, seno, slama, drva in premog. Seznam in splošni pogoji se lahko vpogledajo v pisarni trgovske in obrtniske zbornice v Ljubljani. Dobavne obravnave se bodo s posebnimi razglasi naznanile.

Uspehi streljanja proti toči. Francoske okrajne oblasti izdajajo letna izvestja o uspehih streljanja proti toči, odnosno proti oblakom. Iz teh izvestij je razvidno, ali je streljanje res koristno za vinograde. V okraju Beaujolois (dep. Rhône), ki slovi zaradi svojega črnega vina, se je leta 1900 ustanovilo 28 društev, ki so s petsto topovi raznih konstrukcij uspešno obvarovali 120³ vinogradov pred točo. V šestih letih je napravila toča le za 860.000 frankov škode, dočim je v dobi 1890—1900, ko še niso streljali, napravila je toča škode za 16 milijonov frankov. Slične izkušnje so dosegli v okrajih Loire, Saone, Medoc, Gert, Garonne in Pyrénées. V nekaterih krajih rabijo z uspehom tudi rakete.

Kako je mogoče povzdigniti tujski promet v kakem kraju?

(Priobčuje „Deželna zveza za povzdigo tujskega prometa.“ Konec.)

Jako važno novost, ki bode gotovo na povzdigo tujskega prometa ugodno uplivala, je vpejal kraj Mals blizu Halla na Tirolskem. V svojih pravilih ima § 17, ki govori o zastopniku tujcev. Besedilo se glasi: «Zastopnik tujcev mora biti popolno prosta, povsem neodvisna oseba ter ima dolžnost, zastopati pravice tujcev. On mora obljubiti predsedniku, da bode podpiral tujce po svoji lastni vesti v vseh zadevah, da bode podane pritožbe natančno premislil in sploh vse, da se bode v vsem ustreglo tujcu, ki bode pri njem iskal pomoči in sveta.

Zastopnik tujcev ima biti nekaj posredovalec med tujci in domačini, potem tudi med društvom za tujski promet in prebivalstvom. Njegov posel pač ni lahek in prijeten; ako se pa vestno izvrjuje, lahko mnogo koristi tujskemu prometu kakega kraja ali cele okolice.

Kako potreben je tak zastopnik tujcev v krajih, kjer je tujski promet, naj nam kaže sledeči slučaj:

Med tujci so tudi ljudje, katere nobena reč tako ne razjezi in raztogoti, kakor če menijo, da jih je gostilničar osleparil, marsikateri sploh mislijo, da so vedno in vedno goljufani.

Prišlo je se, da sem se sešel v jako oddaljeni dolini Tirolske s pravim Monakovčanom. Mož se je potil, da je bilo groza, silno je bil utrujen. Ko sva prišla v vaško gostilno, se je vsa njegova nevolja polegla, ko je zvedel, da dobi tu pravo bavarsko pivo «Franziskanerbräu» v steklenicah. Njegovega veselja ni mogoče popisati. V kratkem času je bila prazna cela vrsta steklenic. Ko je pa prišlo do plačila, se je pokazalo, da bi v Monakovem v celem tednu pri največji žeji ne bil zapil toliko. Mož se je togotil in se glasno zabavljal odpravljaj, čes: da nikdar več ne pride v ta kraj, kjer se pred nosom oblaster — nasproli je bila orožniška vojašnica — tujca pri belem dnevu izropa. Jaz sicer nisem bil «zastopnik tujcev» — vendar sem se potrudil dokazati tujcu, da vaški gostilničar kljub visoki ceni ni zaslužil pri tem pivu toliko kakor mestni pri nižji ceni, kajti plačati je moral visoko carino, mnogo je bilo stroškov za prevažanje i. t. d. Navedel sem, da v Monakovem četrta litra tirolskega vina tudi velja 60 do 80 vinarjev, docim se ga na Tirolskem dobi za 20 vinarjev ali še ceneje. Mož je spoznal svojo znotraj in odšel je kot prijatelj ne kot sovražnik okolice. Moža poučiti in prepričati je bila naloga «tuiskega zastopnika». Ako bi se ga ne bilo poučilo, bi bil celo svoje življenje zabavljal čez kraj in okolico. Pouk ga je prepričal, da on dela krivico, v tem ko je mislil, da se krivica godi njemu.

To je pa le en sam izmed nešteti izgledov in enakih slučajev. Žalibog, da se pa le prepogosto v resnici dogaja, da se tujcem za hrano, najemščino, pijačo in razne usluge tujcem računajo tako visoke svote, da se človeku jezijo lasje. — In ravno v takih slučajih bi bila naloga «zastopnika tujcev», da poseže vmes. Seveda je tak slučaj težavnejši in bolj kočljiv; vendar stoji za njim celo društvo, cel kraj, zato lahko stopi na prste takim ljudem.

Ljudje, ki zahtevajo brezprimerno visoke cene bodisi za stanovanja, hrano in enako so največji škodljivci kraja z ozirom na tujski promet. Proti takim škodljivcem odločno postopati je pravzaprav naloga «zastopnika tujcev», ki bode povsod našel dovolj posla. Le preveč je resnično, da je veliko število takih ljudi, ki mislijo, da je tujec le zato tu, da se ga pošteno izžame,

Ta nazor je tako splošen, da se redko dobe izjeme. Ali je mar to pravilno, da mora tujec plačevati vstopnino, katere domačinu ni treba, da mora tujec plačevati takse in sicer oficijelno višje takse nego domačini za isto delo. —

Seveda s tem, kar smo navedli še ni izčrpan ves delokrog «zastopnika tujcev». On naj ne bode samo njegov zastopnik, ampak pravi prijatelj in svetovalec. Recimo, da je v kakem kraju več gostiln. Tujcu, ki je stanoval v eni teh gostiln, se dozdeva cena sobe previsoka, ali pa je dobil pivo, ki mu ni ugajalo i. t. d. Obrne se zaupno do «zastopnika tujcev», ki mu na prijazen način pojasni vso zadevo in tujec je pridobljen za vedno za ta kraj. Hvalil ga bode povsod ter delal zanj brezplačno reklamo — z živo besedo.

Premalo izkušenj bi mogli navesti o «zastopniku tujcev», ker stvar obstoji le še kratek čas. Pač pa se nam zdi tmesno, da bi se na ta način uvedli tudi drugje «zastopnik tujcev», da bi se moglo na podlagi vsestranskih izkušenj ukreniti, kar bi se izkazalo kot najboljše.

Lahko si mislimo, kako prijeten utis mora napraviti na tujca, če se mu predstavi «zastopnik tujcev» ter ga prosi, naj se mu naznanijo vse želje in pritožbe, ki bi jih tujec imel. In v Milsu se je to pokazalo; ker je to tujcem zelo ugajalo, smemo trditi, da je ukrep bil jako umesten in dober ter ga priporočamo povsod v posnemanje, kjer je le mogoče dobiti za ta posel sposobnega človeka.

Loterijska srečka dne 29. maja t. l.
Gradeec: 6 29 32 44 43

Izvlaček iz poljedelskih poročil.

Da, da, vročina! Če me je kdo v preteklem vročem poletju vprašal: Kaj bi, posebno pri delu na polju, storil proti hudi žeji, tedaj sem mu priporočil, kar s tem vsem mojim bralcem priporočam; poizkusil je in se mi zahvalil za dober svet in se nadejam, da bode marsikateri bralec teh vrstic, čeprav samo v mislih, storil isto, ako poizkusi sam.

«Vzemí, sem mu rekel, liter vode, primesaj ji eno polno žlico, približno 15 do 20 gramov «Frankovega» pridata k kavi, katterega ima tvoja žena itak v kuhinji, in kuhaj to dobrih 5 minut, da se scisti, na to pa odliv prevretka postavi v klet, da se shladi (če ti bolje ugaja, lahko pridenes nekoliko sladkorja) in ga vzemi potem v steklenici s seboj na polje. — Najbolje je, če steklenico zagrebeš na kakem senenatem prostoru, potem bode ta okrepčujoča pijača ostala dolgo časa hladna.

«Ako si žejen, popij precejšnji požirek tega mrzlega «Frankovega» prevretka in čutil se bodeš, da te žeja ne bode zopet nadlegovala dolgo časa.»

«Frank» toraj ni samo najboljši primatek k kavi, ker kot tak je itak splošno poznan, temveč tudi prav primerno sredstvo za žejo.

Lekarna pri „Mariji Pomagaj“

• v LITIJI •

priporoča sledeča izvrstna in že mnogo let preizkušena zdravila:

Protinski ali udov cvet olajša bolečine v križu, rokah in nogah ter krepi telo po dolgi hoji in težkem delu. — Stekl. 80 v., tucat 8 K.

Želodečne kapljice lahko odvajajo, vzbujajo slast do jedi, raztvarjajo sliz in krepe želodec. — Steklenica 40 vin., tucat 4 K, 3 tucati le 10 kron, 5 tucatev 16 kron poštnine in zavojnine prosto.

Litijski prsni sok ali sok zoper kašelj pone-man s podfosforno-kislim apnenim železom. — Steklenica 1 K, tucat 10 K, 2 tucata 19 K poštnine in zavojnine prosto.

Odvajalne kroglice ne bi se smelo pogrešati v nobenem gospodinjstvu; osvedočile so se pri zaprtju človeškega telesa in težki prebavi. — V skatultah po 40 vin., en zavoj s 6 skatultami 2 K.

Kapljice zoper krč ublažujejo krč, oživljajo, krepe in pomirjajo želodec. — Steklenica 50 vin., tucat K 4 60.

Tinktura zoper kurja učesa odstrani kaj hitro mučna kurja očesa, bradavice, žulje in ozeblino. — Steklenica 70 vin., tucat 7 K.

Gg. kmetovalem priporočam posebno dobro znano živinsko in prašičevo stopo, ki služi obnem kot zdravilo in je poleg tega tudi dobro znan redilni pri pomoček. Ako hočete imeti lepo, pitano in zdravo živino, poslušajte se edino priporočljivo ga mojega praška «Svillan». — 1 zavoj 60 vin., 5 zavojev K 2 40, 10 zavojev K 4 60 in zavojnine prosto. — Trgovcem se dovoljuje zdaten popust.

Dalje so v zalogi vedno sveža homeopatična in tudi vsa tu- in inozemska zdravila.

Zdravila se razpošiljajo takoj vsak dan sveža po pošti na vse kraje. Zahvalna in pripoznalna pisma dohajajo vsak dan in so draže volje na razpolago. Plemena naročila z dežele prosim naslovljati

lekarna Mr. Ph. Xinko Brilli v Litiji
založnik o. kr. državni uradnikov.

Skrb vsake gospodinje je posvečena družinski blaginji

**Katherinerjeva
Kneippova
sladna kava**

Je po Katherinerjevem načinu svojega proizvajanja okusna, zdrava v prosehu in poceni, ima torej neprecenljive prednosti za vaško gospodinjstvo!

Pozorjajte pri nakupovanju izročne ime Katheriner in zahtevajte le izvrsno zavoje s varstveno znamko fupnik Kneipp.

48a 10-4

Prva zapoved! Ohranjajte se

in imejte doma vedno Fellerjev lepo dišeči rastlinski esenci fluid z znamko

Elsa-fluid,

ker isti pri protinastih in skrinastih bolečinah, trganju v ualih, hodenju, krčih, bolečinah v rokah, nogah, glavi, zobeh, hrbut, živcih in mišicah, trganju v tedjih, izpahih, influenci, migreni bitro in sigurno vpliva ter odstrani slabosti, trdnost, vnetja, močen utrip srca, šumenje v ušesih, slabost oči, bolečine v prsni in čelnih, vročinske priznani i. t. d.

12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko 5 kron, 24 malih ali 12 dvojnih steklenic K 8 60, 48 malih ali 24 dvojnih steklenic 16 K in se dobe pri izdelovalatelju E. V. Fellerju, lekarnarju v Stubiči, Elzin trg št. 202, Hrvaško.

Priporočati je, obnem naročiti Fellerjeve odvajajoče rabarbarjeve kroglice z znamko «ELSAFILLIN», 6 skatultje za 4 K: te vplivajo imenitno pri težkočah v želodec, slabem prebavljanju, slabostih, zaprtosti i. t. d. Pravega balzama je dobiti ne 1, ampak 2 tucata franko za 5 kron.

Ljubljana (Kolizej) **R. LANG** na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

Modroci iz žilnatega omrežja, afričanske trave ali žimo, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Špecialiteta v nevestnih balah. Veliki prostori, priključno in v I. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, ob-šalnik, miza, sten-sko ogledalo.

184-48

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Sampret, tiskarna v Kranju.

Dobrota za

zdrave in bolne

kakor tudi važno hranilno sredstvo za gospodinjo je

„Ceres“ - jedilna mast

iz najboljših kokosovih orehov.

Listnica uredništva.

V Cerklje! Glasovi so prišli za to številko — žal — prepozno. Pride zanesljivo prihodnjic.

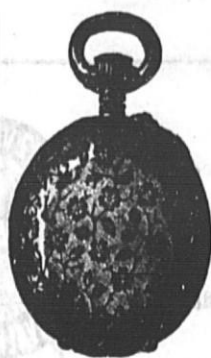
Zahvala.

O priliki majnikovega izleta v Ljubljano je slo več otrok brezplačno na izlet. Temu so pripomogli: Velečenjena rodbina g. F. Jarca iz Medvod, g. Milan Ivančič s Svetlja in gđ. Mira Uršič, c. kr. poštarica iz Medvod. Vsem tem izreka se v imenu sirašasnih otrok prelepo zahvalo

vodstvo ljudske šole v Sori
dne 27. maja 1906 **Anton Germek**
voditelj.

Prošnja.

Odbor dijaške kuhinje v Kranju prosi slavno občinstvo, da se blagovoli spominjati imenovanega zavoda, ker je podpore potreben. Do konca majnika je bilo plačati za hrano, katero dob'va 69 dijakov, 2283-72 K. Ker iznašajo tedenski stroški samo za hrano 184 K, iznaša proračun še 888 K. Dohodki prihajajo vedno redkeje in niso v nobenem razmerju z izdatki, tako, da je bil odbor primoran, dvigniti obresti, kar se je pripetilo prvokrat, odkar posluje dijaška kuhinja. Da mu bo torej mogoče vsaj deloma pokriti ogromne troške, se obrača odbor z uljudno prošnjo do vseh, katerim je za proevit kranjskega gimnazija, da pri raznih prilikah pokažejo dejanski svojo naklonjenost, sicer se zna pripetiti v doglednem času, ko bo moral odbor radi pomanjkanja sredstev zavrniti revne, a pridne prošilce.

Mavricij Smolej

urar in trgovec na Jesenicah

priporoča

svojo veliko zalogo

pravih švicarskih žepnih ur

vsake vrste, dalje budilke, ure s nihalom, prstane in verižice itd. po najnižjih cenah.

Popravila se izvršujejo v lastni delavnici, točno in po nizkih cenah. 97-1

Precizijke ure kakor: Schaffhausen srebrna od gl. 19-50 naprej, „Intact“ srebrna od gl. 14-50 naprej, „Omega“ srebrna od gl. 14- naprej, Sistem „Roskopf“ ure od gl. 2-40 naprej. — Prava zlata ženska ura od gl. 9-75 do gl. 18-—. Jednaka s 3 pokrovi od gl. 15- do gl. 29-—. Srebrna pancir verižica 100 gr. gl. 4-90; 50 gr. gl. 2-50. — Ceneje kot povsod.

Potrebščine za koleša in gromofone.

Zaradi kako rosti in nizke cene priporočam posebno „precizijko uro „Intact“.

Mesečna soba

lepo opremljena, svetla, zračna in s posebnim vhodom, na glavnem trgu, se takoj, na zahtevo tudi s hrano, **odda.** 88-2

Več se izve v trgovini g. J. Kušana v Kranju.

Pozor! Trgovci!

Prej 140 sedaj 150 kosov finega peciva za **samo 2 kroni** razposilja proti povzetju

E. BRANDT

tovarna sladščic v Kranju.

Večja naročila še ceneje. 924-23

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni oče, oziroma oči, tast, gospod

Franc Sedlar

posestnik

danes, dne 1. junija t. l. ob 4. uri zjutraj v 66. letu svoje dobe, po dolgi in mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, blaženo zaspal v Gospodu.

Zemski ostanki nepozabnega pokojnika se prenese v nedeljo, dne 8. junija t. l. ob 4. uri popoldne iz hiše zalosti na šmartinsko pokopališče.

Sv. maše-zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v Šmartnem.

Pokojnika priporočamo v blag spomin in pobožno molitev. 95

V Rakovici pri Kranju, dne 1. junija 1906.

Ana Indihar, roj. Sedlar; Marija Legat, roj. Rant, hčer. — Alojzij Indihar, žel. mojster; Mihael Legat, vlakovodja, zeta. — Vsi vnuki in vnukinja.

Zaloga suhih in oljnatih barv.

Traverze, železniške šine

vedno sveži

Portland- in Romancement

kakor vse druge za stavbe potrebne predmete prodaja

po najnižjih cenah

98-1

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom „Merkur“

Peter Majdič, Kranj.

Prodaja železnih vodovodnih cevi in cevi iz kamenščine.

Ker mi ni bilo mogoče se osebno posloviti od vseh prijateljev in znancev na Gorjenskem, jim ključem tem potom Zbogom in srčni „Na zdar!“
Ivan Konda
posestnik v Prapročah pri Semiču preje oskrbnik na Brdu.

96

Linec o/D.

Geogr. kraj, privil. tov. za kav. sur.
16. grud. 1880, št. 13120.

Cenjenim gospodinjam

priporočamo najtopleje

pravi : Franckov: pridatek k kavi

kot najboljši kavni surogat,

izdelovan iz tozemskih surovin

v domači tovarni

Henr. Francka sinov

v Zagrebu.

Varietna znamka.

D. X 7871 Ma. 06 L.

J. W. L.

Spominjajte se
Narodnega Doma
v Trziču!

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj tolače v sebi, je torej najlaže prebaven, ne provzroča nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Pristen samo z imenom

Ivan Hoff

in s levo varstveno znamko

Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev

1/2 50

Dobiva se povsod.

Košnja

na Sodarjevem vrtu

nasproti pokopališču se bode, kakor običajno vsako leto

dne 5. junija t. l. ob 2. uri popoldne dala v najem.

88-3

K. Florian v Kranju.

Ugodna prilika!

Samo 3 goldinarje

stane poštna pošiljka brutto 5 kg (50 do 60 kosov), pri izdelovanju neznatno poškodovanega, lepo zbranega, po cvetju dišečega

toaletnega mila

(vijolica, španski bezeg, smarnica, breskvino cvetje i. t. d.)

Razpošilja proti povzetju podjetje

MANHATTAN

86-3

Budimpešta VIII, Bezerédigasse 3.

HOTEL „ILIRIJA“

69-17

Ljubljana

Kolodvorske ulice št. 22

3 minute od južnega kolodvora.

Shajališče vseh Gorenjcev.

Udobni restavracijski prostori, moderno urejena kavarna z dvema najnovejšima biljardoma ameriškega sistema, lepo, nanovo urejene sobe za prenočevanje. — Kopalne sobe v hiši. — Točijo se najboljše štajerska naravna vina, pristni doljenjski cviček iz Gadove peči, kakor tudi priljubljen hrvaški pelinkovec. — Izborna kuhinja. **Postrežba točna. Cene nizke.**

Za mnogobrojen obisk prosi spoštovanjem

Fric Novak.

Pod to
znamko
je spoznati
prodajalne,

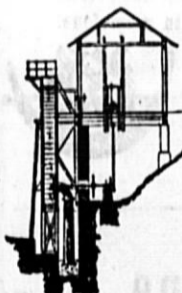
v katerih
se prodajajo
samo Singerjevi
šivalni stroji

Singer Co., akc. druž. za šivalne stroje

38-15

Kranj, glavni trg 192.

G. Tönnies

68-51

tovarna za stroje, železo in kovinolitarna v Ljubljani priporoča kot posebnost **žage in vse stroje** za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vrtilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga

71-33

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dmajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Čeniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Seydlin

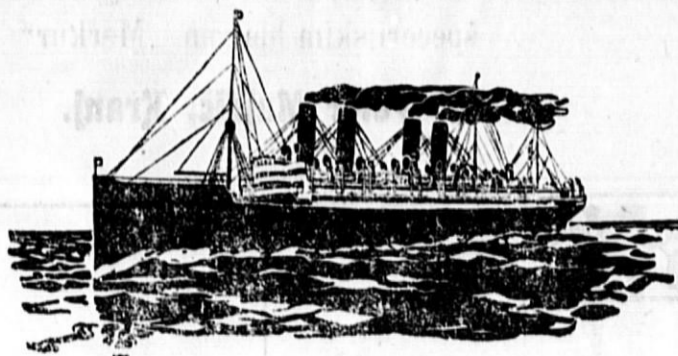

Najbolje za zobe.

Dobiva se v lekarni p. K. Savolka v Kranju

Berite.

Pozor!

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severnonemškega Lloyd“

iz Bremena v New-York

s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse. — Prekomorska vožnja traja 5 do 6 dni.

Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARD TAVČAR-ju v Kolodvorskih ulicah št. 35

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštna, realna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorabo, Mexiko, Californija, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izvanredno ceno čez Galdeston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi letki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

186-31

'North British and Merkantile' Zavarovalna družba proti ognju.

Ustanovljena leta 1809.

Skupna zavarovalna varščina znaša nad 524 milijonov kron v zlatu.

Zavarovalna varščina zavarovalnine proti ognju znaša 201 milijon kron v zlatu.

Ta zavarovalna družba proti ognju je najbogatejša in najstarejša v Avstriji, je najvišje koncesionirana, je odgovorna avstrijski sodni oblasti in se kosa z vsako slično domačo zavarovalnico.

Zavaruje se lahko pod najugodnejšimi pogoji

škoda, povzročena po ognju in strelu

na poslopih, premakljivem blagu in vsakovrstni zalogi, zavarujejo se lahko travniški in poljski pridelki, dalje celo živina, ki je morda na paši od strele zadeta. Zavarovalščina je taka, da z ozirom na nizko ceno ne zaostaja za nobeno še tako solidno zavarovalnico.

Nastala škoda se hitro pregleda in takoj izplača.

Razna pojasnila daje in zavarovalne pogodbe sklepa v vsakem večjem okraju obstoječa agentura, pred vsem pa

generalna agentura v Gradcu, Radetzkyjeva ulica št. 6.

218-24

Najcenejša in največja domača
eksportna tvrdka.

Raspošiljanje švicarskih ur na
vse kraje sveta!

Urar in trgovec

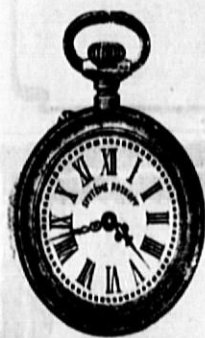
H. Suttner v Kranju

priporoča svojo izborno zalogo najfinestih natančnih švicarskih ur, kakor najbolj slovečih znamk Šafhausen, Omega, Roskopf, Urania i. t. d.

Zlatnine in srebrnine, kakor nakraski, verižice, uhani, prstani, obeski i. t. d. najfinejšega izdelka po najnižjih cenah. — Dokaz, da je moje blago zares fino in ceno, je to, da ga raspošiljam po celem svetu in imam odjemalce tudi urarje in zlatarje glavnih mest.

Ravno je izšel najnovejši veliki cenik, kateri se pošlje zastopnj in poštne prosto.

Moške ure, 2 tretjini naravne velikosti.

Št. 502. Nikelnasta ankerremontour-Roskopf, trpežno kolesje, glid. 2 45, enaka iz pravega srebra glid. 3 95, ista z dvojnatin trsim srebrnim močnim pokrovom glid. 6 50 in naprej.

Št. 505. Prava srebrna cilindreremontour, trpežno kolesje in močni pokrovi, glid. 4 85, ista z dobrim ankerkolesjem glid. 5 95 in naprej.

114-47

Tapetnik in preprogar Drag. Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka. Vodja podružnične založbe pohištva prve kranjske mizarске zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovan z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu dne 28. februarja 1904. 72-84

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko inženjersko podjetje.

Zično omrežje na stroj, ograje na miredvoru, obmejno omrežje, vešna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike itd.

Špecialiteta: 78-46

valjični zastori (Rollbalken).

Večkrat premirano!

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in ceno priporoča 98-47

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

MEMBRE DE JURY HORS CONCOURS

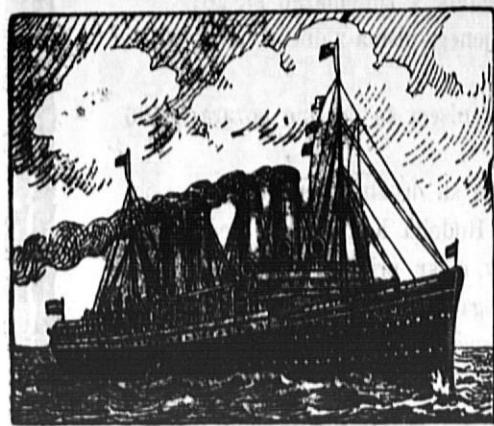
Zobo- tehnični atelje Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile koronine, z ali brez nebne plošče, iz kavčuka kakor tudi zlata, dalje vrvnalnice in obturatorji se izvršujejo po najnovejših 79-68 metodah.

Plombe v zlatu, porocelanu, amalgamu in oementu kakor tudi vse zobozdravniške operacije izvršuje tu specialist.

Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Izvrstna prilika potovanja v
Ameriko je danes čez

Hamburg

z najnovejšima parobrodoma, s katerima je sigurnost vožnje najpopolnejša ter zibanje parobroda skoraj popolnoma preprečeno. Se več povedo številke obsežnosti novih parnikov, katera se imenujeta:

prvi: Amerika 690 čevljev dolg, 74 širok, 53 glob., nosi 22.250 ton,

drugi: Kaiserin Augusta Viktoria nosi 25.000 ton, ter vsaki še enkrat večji

kakor danes veliki parniki, ki obsegajo samo po 8.—12.000 ton. — Vožnja preko oceana traja samo 7 dni. Potniki odhajajo v ponedeljek, torek in četrtek vsakega tedna iz Ljubljane. — Na željo pošilja natančni pouk brezplačno zaslopnik Hamburg - Amerika Linie

Fr. Seunig, Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 28.

P. n.

Slavnemu občinstvu si usojam uljudno naznanjati, da sem svojo, že več let obstoječo

pekovsko obrt „pri Šmonu“

na glavnem trgu

dala v najem

svojemu mnogoletnemu pomočniku, gospodu

Lovrotu Erženu

in se tem potom najuljudneje zahvaljujem vsem cenj. odjemalcem za dosedanjo naklonjenost.

Proseč najuljudneje, da častiti odjemalci meni doslej izkazano zaupanje izkažejo tudi mojemu nasledniku, se priporočam

z odličnim spoštovanjem

Terezija Konc.

V Kranju, dne 1. junija 1906.

P. n.

Opiraje se na predstoječo objavo, si dovoljujem slavnemu občinstvu naznanjati, da sem **prevzel občeznano**

pekovsko obrt g. Terezije Konc

na Glavnem trgu, „pri Šmonu“.

Opremljen z zadostnimi sredstvi in dolgoletno izkušnjo, sem v prijetnem položaju ugoditi vsestranskim zahtevam častitih odjemalcev in postreči z najtočnejšo postrežbo.

Priporočam se p. n. občinstvu v blagohotno naklonjenost, ker bom izkušal, da bom vsakomur, kakor dosedaj, tudi vnaprej kar najbolje postregel.

Z odličnim spoštovanjem

Lovro Eržen.

V Kranju, dne 1. junija 1906.

Izjava.

Jaz podpisani Janez Likozar, posestnik v Hotemažah št. 26, sem zavarovan pri slav. c. kr. priv. avstrijski zavarovalni družbi „Dunav“ na Dunaju, a so mi v noči 11. aprila 1906 gospodarska poslopja popolnoma pogorela, kar sem sl. družbi po nje glavnem zastopniku, gospodu **Rudolfu Kokalju v Kranju** takoj naznanil.

Pripomnim, da na dan požara, že 5. decembra 1905 zapadla premija, ni bila plačana.

Z dopisom z dne 6. maja 1906, naslovljen na sl. c. kr. priv. avstrijsko zavarovalno družbo „Dunav“ na Dunaju, pa črni meni neznan pisec glavnega zastopnika omenjene družbe, gospoda Rudolfa Kokalja v Kranju, med drugim tudi kot edino krivega, da jaz zapadle premije nisem plačal ob zapadlosti in torej tudi ne ob času požara.

Izjavljam vsled tega jaz podpisani Janez Likozar, posestnik v Hotemažah št. 26:

1. Da nisem jaz s piscem, na slavno družbo naslovljenega pisma z dne 6. maja 1906, v nikakem stiku ter da istega sploh ne poznam,

2. da sem edino jaz vsled svoje brezbriznosti kriv, da nisem še do dne požara 1906 že 5. decembra 1905 zapadle premije plačal, in

3. da sem se na podlagi predložene mi korespondence sl. družbe prepričal, da se mi je ne vsled mojega pritiska, pač pa vsled priporočila gospoda Rudolfa Kokalja, že pred dospelostjo pisma z dne 6. maja t. l. v roki glavnega zastopstva slav. c. kr. priv. zavarovalne družbe „Dunav“ na Dunaju cela zavarovalna svota po 1400 K brez kakega odbitka v izplačilo nakazala.

Zahvaljujem se vsled tega sl. družbi, oziroma nje glavnemu zastopniku gosp. Rudolfu Kokalju za kulantno postopanje in izplačilo.

V KRANJU, dne 29. maja 1906,

Janez Likozar.

L. S.

Istinitost predstoječega potrjuje županstvo v Senčurju.

98

M. Barle.

Podpisala kot priči:

Avg. Slana, Makso Nitsch.